

Titel: Kapitel IV.

Citation: "Kapitel IV.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e17135.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel IV.

Den offentlige Anklagemyndighed.

Ogsaa dette Kapitel er i alt væsentligt overensstemmende med det tilsvarende Kapitel i det tidligere førsteg: de foretagne Ændringer bestå nærmest kun i Udeladelser af nogle som overflødige ansete Ord og sætninger, samt af nogle Regler om Indberetninger, der rettere høre hjemme i administrative Instrukser, hvorhos der er givet

de forskellige Anklagere andre benævnelser. — Gennemførelsen af den Funktionsfordeling, der skulde betegne et af dm hele Reforms Hovedfremskridt, kræver selvfølgelig en fra dømmere forskellige Anklagemyndighed i alle Sager. For at opnå dette, uden dog derfor at indføre en stor Stab af nye Embedsmænd, foreslås der den Ordning, at forfølgningen af Politisager i 1ste Instans helt henlægges til Politimesteren under Tilsyn af Amtmanden og Justitsministeriet, og at i andre Sager (almindelige Underretssager, såvelsom Landsretssager) Politimesteren regelmæssig påtaler for Undersøgelsesretten på den egentlige Anklagemyndigheds Vegne. De egentlige Anklageres Hverv bliver således normalt begrænset til det, der i en på Anklageprincippet baseret Ordning er bestemt til at være Tyngdepunktet, nemlig Domsforhandlingen i de almindelige Underretssager og i Landsretssager såvelsom for Højesteret.

Ten nærmere Ordning af Anklagemyndigheden er tænkt således. at der i Spidsen stilles en, kun Justitsministeren underordnet. Rigsanklager, hvem der beskikkes en Overanklager til Bistand. Te Rigsanklageren påhvillende Pligter bestå i dels at varetage Anklagens Interesser for højesteret såvelsom i Landsretssager af særlig Betydning og Vanskelighed, dels at fore almindeligt Tilsyn med de ham underordnede Anklageres udførelse af deres Hverv.

Ved hver Landøret tænkes derhos bestikket 3 Overank i agere, ligeledes med de fornødne Hjælpere til Varetagelse af Anklagens Interesser dels i Landsretssager, dels i almindelige underretssager, men dog med Myndighed til i større eller mindre Omfang at overdrage Anklagerhvervets udførelse : denne sidste Art Sager til Underanklagere, hvilke tænkes antagne blandt Mænd, der iøvrigt samtidig søge deres Erhverv som Sagførere.

Som det vil ses, er herved Tallet af særlige offentlige Anklagere indskrænket til et Minimum, hvorved endda er at bemærke, at de nuværende Aktor-Salærer under den nye Ordning ville bortfalde. På den anden Side er det selvfølgelig af yderlig Vigtighed, at særlig Posten som Rigsanklager og de få Poster som Overanklagere lønnes således, at virkelig dygtige Folk kunne føle Opfordring til at søge dem. Disse Mænd i Forbindelse med Formændene i Landsretterne ville nemlig blive dem, på hvem fremfor alt den heldige Gennemførelse af det nye System vil komme til at bero, og Posterne ville blive baade ansvarsfulde og besværlige.

Hvad Politiets Stilling angår, da er det allerede bemærket, at Politimesteren forfølger Politisager selvstændigt, medens hans Virksomhed i andre offentlige Straffesager er at opfatte som understøttende og hjælpende den egentlige Anklagemyndighed såvelsom Retten. Dette er udtrykkelig udtalt dels i § 188. dels i Udkastet til Lov om Domsmagts Ordning § 91 og følger for Forundersøgelsens Vedkommende særlig deraf, at Overanklageren, om han vil, under denne helt kan optræde i Politimesterens Sted (jfr. § 201, 2det Stk.). Naar man har ment at måtte stille Politidirektøren i Kjøbenhavn direkte under Justitsministeren, har dette væsentligst den Betydning, at, forsåvidt Politidirektøren skulde vægre sig ved at efterkomme de til ham fra Rigsanklageren eller Overan« klageren rettede Begæringer (§ 188, 2det St'k.), vil en Rekurs til Justitsministeriet være nødvendig til Konfliktens Losning.

Med Hensyn til kapitlets enkelte Paragraffer stal følgende bemærkes:

§ 19.*)

„Den Opgave, som ifølge Anklageprincippet tilfalder den offentlige Anklagemyndigheds Organer, indbefatter.- Fremskaffelse af de Oplysninger, som ere nødvendige til at rejse Anklage for den dømmende Ret, derunder Påkaldelse af den Medvirkning af Undersøgelsesdommeren, som Loven hjemler, dernæst Beslutning om Anklage og dennes Formulering overensstemmende med de langt strengere Fordringer til Nøjagtighed og Fuldstændighed, som den nye Ordning må kræve, end der nu er Tale om ved Aktionsordrerne, endelig Anklagens Gennemførelse baade fra den faktiske og retlige Side for den dømmende Ret. Dette sidste har i den nye Proces en ganske anden og ulige vigtigere Betydning end i den nugældende Ret Aktors Virksomhed ifølge Aktionsordren. Hovedopgaven bliver : medfør af Mundtligheds« princippet at føre Beviserne frem umiddelbart for den dømmende Ret. Der er ikke længere Tale om et blot Referat eller Sammenstilling af et Bevismateriale, som forudsættes fuldstændig skaffet til Veje under Forundersøgelsen. Dertil kommer endvidere Hånd« hævelse af Anklagens Interesser med Hensyn til og under Anvendelsen af de Retsmidler, Loven hjemler, samt endelig Omsorgen for en Straffedoms Fuldbyrkelse."

*) Det herunder anførte er citeret efter Motiverne til det tidligere Forslag.

§ 20.

Som alt omtalt, ere de offentlige Anklagere at anse som Embedsmand under Justitsministeren, men idet de træde i Forhold til Domstolene som den ene Part i Anklageprocessen, blive de selvfølgelig Domstolene undergivne på samme Måde som enhver Proces-Part er det. Hertil kommer imidlertid, at man ikke har turdet indlade sig på en så radikal Gennemførelse af Anklageprincippet, at dommeren skulde indtage en lige så passiv Stilling som i Sivilprocessen, således at han i Hovedsagen indskrænker sig til at bedømme det ham forelagte Materiale. Medens den nærmere Omtale af dette Punkt må henvises til det følgende, stal her foreløbig bemærkes, at Kommissionen — trods nogen Divergens — har ment, at det vilde være betænkeligt, om man helt vilde unddrage på den ene Side Retssikkerheden, på den anden Side de Sigtede den Garanti, der ligger i, at Retten i Embeds medfør Påser. at mulige Mangler i det af Aktor og Defensor tilvejebragte Materiale afhjælpes. Selv således bestemt bliver dommerens Stilling under den nye Ordning, hvor han navnlig stal udøve en kritisk og supplerende Kontrol, væsentlig forskellig fra den nugældende, hvor dommeren jo i Virkeligheden på en Gang er både Anklager og Forsvarer. Af det anførte følger imidlertid, at Anklageren såvelsom Politiet indenfor de Grænser, Loven afstikker, jfr. særlig §§ 206, 1ste Stk., og 251 i tins, må efterkomme de begæringer, dommeren stiller til Sagens yderligere Oplysning.

§ 22.

Ordene „saadan Foranstaltning, som i den Anledning måtte findes fornøden" tilsigte at overlade Spørgsmålet til de vedkommende Foresattes Skøn, uden at disse ere bundne ved Inhabilitetsreglerne for dømmere i Kapitel III.

§ 23.

Det er Tanken, at Rigsanklageren personlig skulde overtage særlig vigtige og vanskelige Sager.

§ 26.

underanklagerne skulle kun udføre Sagen for Underretten og have ingen Myndighed til at give Politiet bindende Pålæg.